

N:o 89.

Ank. till Riksd. kansli den 8 maj 1900, kl. 12 midd.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen
angående inköp af beskickningshus i Paris.*

(1 U. A.)

Med åberopande af bifogadt utdrag af protokoll öfver utrikesdepartementsärenden den 31 mars 1900 har Kongl. Maj:t uti en nämnda dag till Riksdagen aflåten proposition (n:o 84) föreslagit Riksdagen medgifva, att till inköp för svenska statens räkning af beskickningshus i Paris måtte få användas:

dels af Sveriges andel i konsulskassans behållning.....	kronor 250,000
dels af de från kronans egendom i Konstantinopel in-	
flutna, i Sveriges riksbank deponerade hyresmedlen.....	» 60,000
dels ock af statsverkets disponibla medel, att af stats-	
kontoret förskjutas, ett belopp af	» 200,000
	<hr/>
	tillhopa kronor 510,000,

under vilkor, att ränta efter 3 procent och amortering å det utaf statskontoret förskjutna belopp, kronor 200,000, äfvensom de årliga kostnaderna för husets underhåll, onera m. m., i den mån förenämnda utgifter icke kunde betäckas genom afdrag å ministerlönen i Paris, till belopp af kronor 7,200 (francs 10,000) om året, skulle bestridas af öfverskottet å hyrorna från kronans egendom i Konstantinopel.

Till åberopade statsrådsprotokollet har herr ministern för utrikes ärendena anført följande:

För att kunna vara lätt tillgänglig för det stora antal landsmän, som årligen besökte Paris och i skilda ärenden anlidade Kongl. Maj:ts der-
varande beskicknings biträde, måste dess lokal vara belägen så, att afståndet ej blefve allt för tidsödande vare sig för landsmännen vid deras besök å beskickningen eller för beskickningspersonalen vid de många tjänstebesök,

dess medlemmar hade att aflägga i ministerierna och öfriga franska embetsverk. Detta för alla länders beskickningar gemensamma kraf hade ock i Paris sammanfört dem så godt som samtliga till ett område, beläget omkring Champs Elysées och Place de la Concorde.

Kongl. Maj:ts beskickning hade därför ock hittills, åtminstone allt sedan 1800-talets början, varit förlagd inom detta område, men på grund af stegrade hyror vid beskickningens, till följd af det dittills under många årtionden förhyrda husets expropriation och nedrivande, år 1863 skedda förflyttning hade icke kunnat undgås, att beskickningskansliet blef skildt från ministerns bostad. Sedan dåvarande ministern 1869 förvärfvat eget hus, hade emellertid lokalerna å nyo förenats under samma tak för halftannat tiotal af år.

På 1880-talet hade det höga priset å våningar framkallat en återgång till det anmärkta förhållandet, och kanslilokalen hade förlagts till en mindre, i närheten af ministerbostaden belägen gata. Men äfven med denna anordning, som icke allenast hade gifvit anledning till anmärkningar från besökandes sida, utan ock för beskickningsärendenas skötande medfört olägenheter, hade den dåvarande ministern såväl som hans närmaste efterträdare måst vidkännas en utgift för hushyra, som uppgått till 13,000, 13,500 och 14,000 francs, kansliet inberäknadt.

När sedermera vid den nuvarande embetsinnehafvarens tillträde fråga om fortsatt förhyrande af samma lägenheter förekommit, hade begärts ett pris af 16,125 francs (11,610 kronor), hvilket skulle hafva tagit i anspråk öfver en femtedel af ministerns faktiska löneförmåner. Bostaden skulle icke dess mindre hafva varit otillräcklig på grund af den nuvarande ministerns i jmförelse med företrädarens något talrikare familj. Endast kanslilokalen, för hvilken 1,125 francs betalades, hade därför behållits, och ministern hade måst tills vidare skaffa sig bostad i ett från kanslilokalen temligen långt aflägsset kvarter.

Ett fortsatt särskiljande af kanslilokalen från ministerns bostad vore emellertid i så hög grad olämpligt, att fråga uppstått, huruvida icke, trots de ekonomiska skäl, som talade deremot, ministern i Paris borde åläggas att förskaffa sig en sådan bostad, att kansliet kunde förläggas till samma hus, som ministern bebodde. Denna omständighet vore af så mycket större vikt, som det stälde sig något tvifvelaktigt, huruvida den beskickningarne enligt folkrätten tillkommande exterritorialitet kunde krävas för olika lokaler, belägna utan samband med hvarandra.

Under de förhållanden, för hvilka sålunda redogjorts, hade det helt naturligt kommit på tal, huruvida det icke vore möjligt att förvärfva ett eget hus för beskickningens räkning. De efterforskningar, som i sådant afseende gjorts af den nuvarande ministern, hade ledt till det resultat, att för närvarande ett hus, beläget inom den förut nämnda, jmförelsevis centrala

delen af Paris, i utmärkt skick och i alla afseenden särdeles lämpligt för det afsedda ändamålet, med tillräckligt utrymme såväl för ministern och hans familj som för kansli och derjemte bostad för en attaché, stode till buds för ett pris, som enligt utlåtande af såväl svensk som fransk arkitekt måste betecknas såsom efter nuvarande prisförhållanden billigt.

Enkefriherrinnan Gustaf Adelsvärd, född Pourtalès, och hennes med-arfvingar efter aflidna grefvinnan Pourtalès, född Hagerman, hade nämligen erbjudit sig att mot ett pris af 630,000 francs (kronor 453,600) till bostad för Kongl. Maj:ts beskickning afstå den dem gemensamt tillhöriga fastigheten n:o 58 vid avenue Marceau i hörnet af sagda gata och rue Bassano.

Af planritningar med beskrifning öfver byggnaden äfvensom af utlåtanden, som afgifvits af svenske arkitekten Lilljekvist och franske arkitekten Cousin, framginge, att byggnaden innehölle i fyra våningar något öfver ett tjugutal större och mindre, väl konditionerade rum och lägenheter, samt att desamma vore för det afsedda ändamålet synnerligen passande, sedan en del lätt utförbara ändringsarbeten och några reparationer blifvit vidtagna.

Till inköspriset.....	frcs 630,000
skulle komma dels kostnader för sjelfva köpet, utgörande enligt den af beskickningen meddelade upplysning omkring 9 procent af köpeskillingen, således	frcs 56,700,
dels ock kostnaderna för nyssnämnda ändringar och reparationer, hvilka enligt de båda nämnde arkitekternas utlåtanden ansetts böra beräknas till.....	» 20,000 » 76,700

Hela kostnaden för husköpet skulle alltså uppgå till frcs 706,700 eller — efter parikurs 1 fr. = 72 öre — kr. 508,824, men syntes böra anslås till i rundt tal *kr. 510,000.*

Med afseende å frågan, huru denna summa lämpligast skulle kunna anskaffas, ville herr ministern anmäla, att han till en början under hand förfrågat sig hos Kongl. Maj:ts norske rådgifvare, huruvida antagas kunde, att Norge vore villigt deltaga i kostnaden efter den proportion, i hvilken norska statskassan i öfrigt deltog i kabinettsskassans utgifter, men efter att derigenom hafva vunnit visshet om, att det icke vore utsigt att för närvarande erhålla Norges medverkan till frågans lösning, som dock efter hans förmenande vore af stor vikt och svårligen, om ens öfver hufvud någonsin, skulle kunna åstadkommas på ett lika förmånligt sätt, derest det nu erhållna gynsamma anbudet lemnades obegagnadt, droge han icke i betänkande att tillstyrka, att erforderligt belopp för inköp af ett beskickningshus i Paris måtte åstadkommas af uteslutande svenska statsmedel. Häremot borde så mycket mindre kunna föreligga någon väsentlig betänklighet, som ett liknande förhållande redan existerade i Konstantinopel, och det nu ifrågasatta husköpet,

derest förslaget vunne bifall, skulle komma att stå i ett nära samband med svenska kronans egendom i Konstantinopel.

De svenska statsmedel, som utan vidare stode till förfogande, utgjordes i främsta rummet af Sveriges andel i konsulskassans besparingar, hvilken vid 1899 års utgång uppgått till kr. 395,273: 06.

Härfifrån måste emellertid dragas dels
redan disponerade kr. 73,000: —
dels å utländsk ort utestående » 59,418: 34 » 132,418: 34.

Behållning kr. 262,854: 72.

Af detta belopp ansåge herr ministern att utan olägenhet skulle kunna för ifrågavarande ändamål användas kr. 250,000.

Vidare borde kunna användas en del af de från kronans egendom i Konstantinopel influtna, jemlikt Kongl. Maj:ts beslut den 22 juni 1892 i Sveriges riksbank deponerade hyresmedel, hvilka den 31 december 1899 utgjort kr. 67,089: 49.

Häraf syntes kunna för ändamålet användas kr. 60,000.

Hvad återstoden beträffade, kr. 200,000, hade herr ministern gjort sig förvissad om att från statskontorets sida hinder icke föreläge att förskjuta beloppet, som emellertid syntes böra förräntas med 3 procent och amorteras i den mån disponibelt öfverskott å hyresmedlen från Konstantinopel sådant medgäfvæ.

Vid räntefotens bestämmande hade medverkat hänsyn dertill, att egendomar med det läge, som ifrågavarande hus hade i Paris, småningom säkerligen skulle stiga betydligt i värde, så att inom slutet af den sannolika amorteringstiden egendomen med säkerhet skulle vid en eventuel försäljning betinga ett vida högre pris än inköpspriset med tillägg af köpekostnader.

Hvad derefter de årliga utgifterna beträffade, stälde sig en beräkning öfver dem på följande sätt:

3 procent å kr. 200,000	kr. 6,000,
onera och underhåll, deruti inbegripet försäkring, vatten, belysning och uppvärmning samt oförutsedda utgifter, fres 5,000...	» 3,600
	<u>Summa kr. 9,600.</u>

Till betäckande häraf påräknades:

dels ett årligt afdrag å ministerlönen, hvilket herr utrikes- ministern efter öfverläggning med nuvarande innehafvaren af be- fattningen föresloge att upptaga till fres 10,000 eller	kr. 7,200,
dels af öfverskottet å hyrorna från kronans egendom i Konstantinopel.....	» 2,400

Summa kr. 9,600.

Hvad slutligen amorteringen af det af statskontoret förskjutna beloppet anginge, funnes ytterligare öfverskott å nyssnämnda hyror att tillgå, hvilket efter senaste 3 årens medeltal kunde anslås till kr. 5,000 per år. En annuitet af 11,000 kr. (nyssnämnda kr. 5,000 + räntebeloppet kr. 6,000) skulle medgifva en amorteringstid af endast 26 år.

Mot Kongl. Maj:ts förevarande framställning har utskottet funnit sig böra anmärka följande.

Hvad beträffar förslaget att såsom förskott af statskontoret erhålla 200,000 kronor, hvilket belopp derefter skulle genom de årliga öfverskotten från kronans fastighet i Konstantinopel amorteras och enligt Kongl. Maj:ts förslag jemväl delvis förräntas, synes denna amortering vara mindre lämplig. Enklast torde hafva varit, om såsom direkt statsanslag kunnat anvisas nämnda inköpssumma, hvilken icke kan gäldas af konsulskassans besparingar eller kapitaliserade hyresmedel från fastigheten i Konstantinopel. Då emellertid förslag i sådant afseende nu icke föreligger, och utskottet alltså icke kan derom göra hemställan, håller utskottet före, att i saken lämpligen bör så förfaras, att statskontoret af tillgängliga medel förskjuter beloppet, som derefter af Kongl. Maj:t för en kommande Riksdag anmäles till ersättande. Genom en sådan anordning undvikas jemväl all framtida sammanblandning mellan nu ifrågavarande fastighets och fastighetens i Konstantinopel inkomster och utgifter.

Hvad vidare beträffar det belopp, som ministern årligen skall för husets begagnande erlägga, vill utskottet till en början framhålla, att nämnda belopp bör betraktas såsom en vanlig hyressumma, hvilken af hyresgästen, d. v. s. de Förenade Rikenas minister i Paris, betalas till husvärd, i detta fall svenska staten. Kabinettskassans utgifter och de Förenade Rikenas olika bidrag dertill blifva af detta hyresförhållande alldeles oberörda. Hvad storleken af nämnda hyresbelopp, af Kongl. Maj:t föreslaget till 10,000 francs = 7,200 kronor, vidkommer, har utskottet, då af statsrådsprotokollet framgår, att förutvarande ministrar i Paris betalt i hyra 13,000 à 14,000 francs och att hyrorerna sedermera stegrats, ansett att en hyra af 10,000 francs skulle innebära en indirekt ökning i ministerns löneförmåner. Utskottet, som jemväl erhållit uppgift om de hyror, som af Kongl. Maj:ts beskickningar i åtskilliga andra hufvudstäder inom Europa betalas, har därför ansett nämnda hyressumma böra sättas till minst 10,000 kronor eller ungefär 13,900 francs. Häremot torde så mycket mindre vara att erinra, som ministerns bostad i det nu till inköp ifrågasatta huset antagligen erbjuder betydligt större bekvämlighet och rymlighet än som i en hyrd våning kan erhållas.

Då utskottet, med hänsyn till hvad i statsrådsprotokollet anförts och

meddelats, icke velat motsätta sig förslaget i öfrigt, får utskottet, vid det förhållande att nu undantagsvis yppat sig tillfälle att till fördelaktigt pris förvärfva hus för ifrågavarande beskickning, hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver, att till inköp för svenska statens räkning af beskickningshus i Paris må få användas:

<i>dels</i> af Sveriges andel i konsulskassans behållning	kr. 250,000,
<i>dels</i> af de från kronans egendom i Konstantinopel influtna, i Sveriges riksbank deponerade hyresmedlen	» 60,000,
<i>dels ock</i> af statsverkets disponibla medel, att af statskontoret förskjutas och af Kongl. Maj:t hos Riksdagen till ersättande anmälas, ett belopp af.....	» 200,000,

tillhopa kr. 510,000,

under vilkor, att hyra till belopp af minst 10,000 kronor om året skall af de Förenade Rikenas minister i Paris till det svenska statsverket erläggas.

Stockholm den 8 maj 1900.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.

Reservation

af herrar *H. Andersson, S. G. von Friesen, J. A. Sjö, A. Göransson, D. Persson* och *O. Erickson*, hvilka ansett, att utskottet bort hemställa, att Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda framställning icke måtte af Riksdagen bifallas.